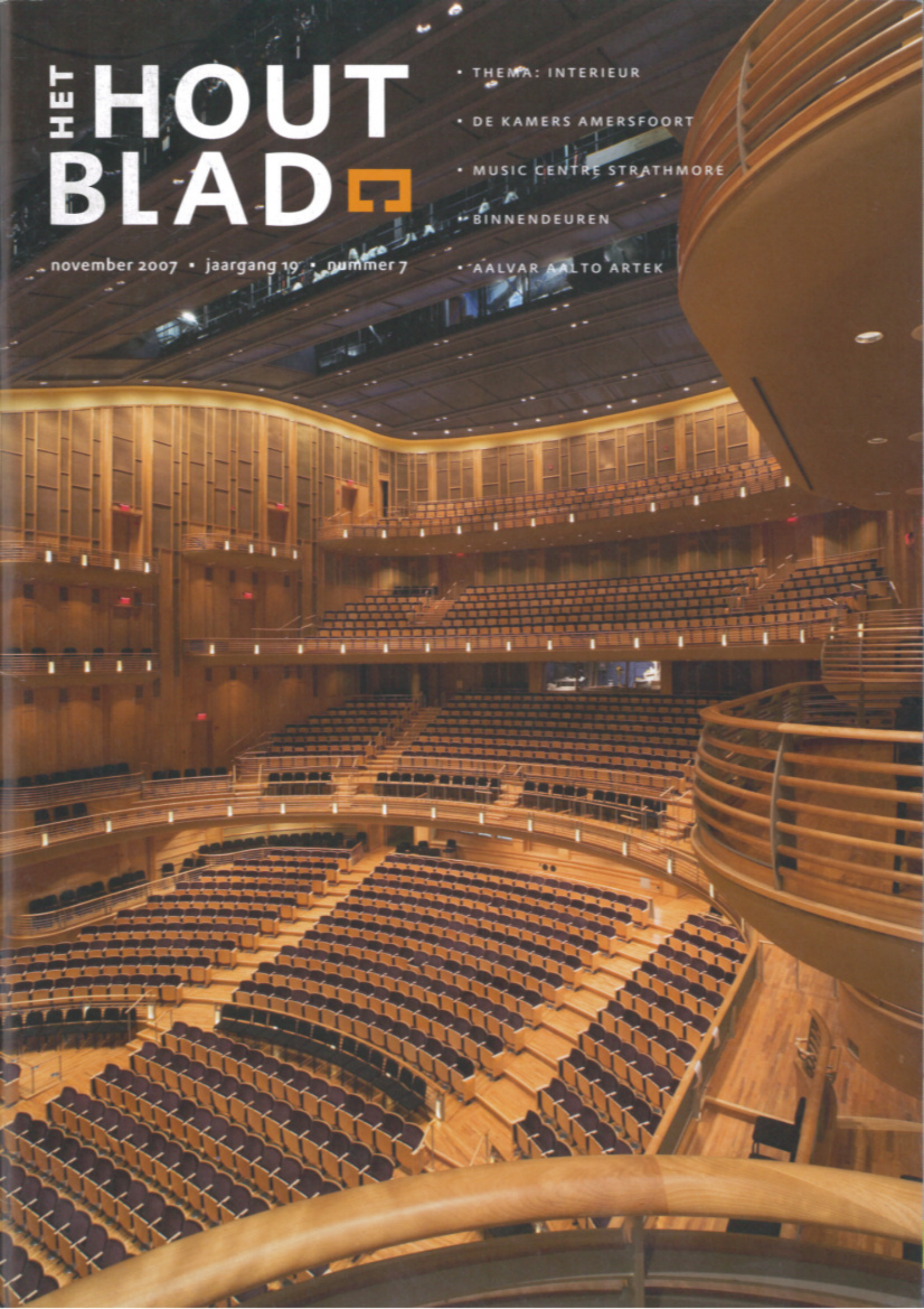

HET HOUT BLAD

- THEMA: INTERIEUR
- DE KAMERS AMERSFOORT
- MUSIC CENTRE STRATHMORE
- BINNENDEUREN
- AALVAR AALTO ARTEK

november 2007 • jaargang 19 • nummer 7

HOUT ALS VERBORGEN KWALITEIT

WONING VRIEZENVEEN

De houtconstructie is niet zichtbaar in het sculpturale woonhuis te Vriezenveen, ontworpen door Zecc Architecten, maar wel van essentieel belang, bouwkundig en óók gevoelsmatig.

Het ontwerp is vooral op de omgeving gericht: het huis moest alzijdig uitzicht bieden.

Eén keer, toen een storm over het lege land tegen hun nieuwe onderkomen beukte, zijn de bewoners even bang geweest. Nu weten ze het zeker: de constructie is goed. De muren mogen dan bij zware wind enigszins meebewegen, ze begeven het niet. Hun huiver is begrijpelijk. De vrijstaande woning is uiterst vatbaar voor vooral westenwind. Hij staat midden op een uitgestrekt grasveld: een lang rechthoekig blok op ongeveer de noord-zuidas. Maar ook de vorm draagt daartoe bij: het huis heeft twee bouwlagen, waarvan de bovenste als het ware doormidden is geknipt, waarna de delen zo ver mogelijk naar buiten zijn geschoven. De helften kragen tot bijna 5 m uit.

Immense liggers Dat dit geheel niet wordt stukgeblazen, is pas begrijpelijk als je de constructie kent. Belangrijk zijn drie stalen portaalspanten in het onderste blok, die stevig in een op staal gestorte betonvloer zijn verankerd. Vooral echter een indrukwekkende houtconstructie bepaalt de degelijkheid van het totaal. Deze bestaat uit twee

immense liggers van gelamineerd vuren over de volle lengte van het pand: 27 x 1 x 0,14 m. Ze zijn onderdeel van de buitenmuren en vormen de draagbalken voor de twee bovenblokken. Ertussen zijn de verbindingsbalken extra stevig uitgevoerd. Voor een houten woningvloer zijn gewone massieve vloerbalken voldoende, pakweg 250 x 70 mm, hart op hart 60 cm. Vanwege de uitkragingen en de vloeroverspanning van 7,2 m is hiervoor evenwel gelamineerd vuren gebruikt: 370 x 140 mm, hart op hart 40 cm. Liggers en vloerbalken vormen zo een stijve schijf die stevig aan de stalen portaalspanten is bevestigd, waarna de woning verder geheel in houtskeletbouw is afgebouwd.

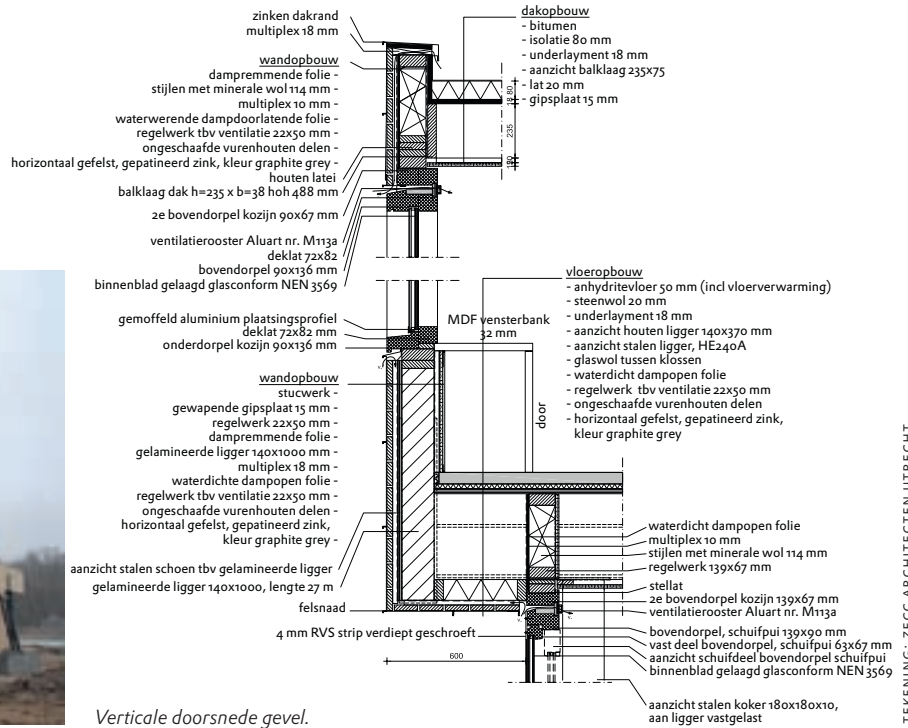
Juiste snaar 'Een bijzonder huis, omdat het helemaal van hout is gebouwd,' bevestigt bedrijf Witzand Hout uit Almelo, dat ook zorg droeg voor het speciale vervoer van de gigaliggers. Opmerkelijk is wel dat al dit hout volledig aan het zicht is onttrokken. Dat was een expliciete wens van de opdrachtgevers, de familie Verbeek: ze wilden wel graag een woning in houtbouw, maar dit materiaal mocht nergens in het zicht komen. Ze wilden op dit stuk grond van 2 ha per se moderne architectuur realiseren. Althans in hun opvatting past daar geen houten uiterlijk bij. De Verbeeks, die al meermalen een eigen huis lieten bouwen, wilden er werkelijk iets bijzonders van maken. Drie architecten werden uitgenodigd een schetsontwerp te maken, zonder dat ze hen konden overtuigen. Toen op een dag zagen ze in Almelo een nieuwbouwwoning die hun wel aansprak. Ze zochten contact met de architecten: Marnix van der Meer en Rolf Bruggink. Die wisten de juiste snaar te treffen.

Helder en prikkelend Van der Meer, oprichter van Zecc Architecten in Utrecht, doorliep eerst de hts in Utrecht en vervolgens de Academie van Bouwkunst in Amsterdam. Hij combineert gedegen bouwtechnische kennis met architectonische ambities, en dat is afleesbaar aan zijn werk. Elk ontwerp wordt getoetst aan het samenspel van de twee begrippen 'helder' en 'prikkelend'. Van der Meer: 'Een helder ontwerp maken is relatief eenvoudig, een prikkelend is ook niet al te moeilijk. Maar één dat beide kwaliteiten verenigt, vergt een bijzondere inzet.' Hoe dat in zijn werk gaat, valt juist aan Vriezenveen goed uit te leggen. De wensen van de opdrachtgevers waren zonneklaar. Het hart moest een centrale keuken zijn: een ontmoetingsplaats voor het hele gezin. Daarnaast moest de begane grond als woning voor het echtpaar dienen en moesten de vier kinderen eigen kamers krijgen.

Via een glazen tussengang is op de imponerende blokken een blokje gezet, met hierin onder andere een grote hobbykamer, tuinspullenopslag en fietsenberging.

Twee gegaliggers langszij vormen de draagbalken voor de twee uitkragende bovenblokken.

Verticale doorsnede gevel.

TEKENING: ZECC ARCHITECTEN UTRECHT

De grote keuken vormt het hart. Hiervandaan leiden trappen naar de kinderkamers en schuifdeuren naar de gelijkvloerse kamers.

Vormverwantschap Van der Meer beschouwde echter een ander facet als het prikkelendst. 'Ik merkte dat de opdrachtgevers echt verliefd waren op de locatie. Daarom heb ik het ontwerp vooral op de omgeving gericht.' Hij pakt de drie maquettes. De eerste toont een stapeling blokjes waar aan alle kanten wel ergens mensenogen zijn opgeplakt. Dit object moest duidelijk maken dat het huis alzijdig uitzicht zou bieden. In de tweede is de stapeling vereenvoudigd tot het volume zoals het is gebouwd: een rechthoekig blok en daarop twee uitkragende blokjes. Maar de derde is misschien nog wel het overtuigendst: deze toont het open grasland in zijn volle omvang, waar middenin piepklein de woning staat.

Zo wordt ook de merkwaardige vorm van het huis verduidelijkt: deze weerspiegelt vooral respect voor de omgeving. Door de tweedeling van de bovenste laag wekt de woning namelijk van een afstand de indruk dat hij uit afzonderlijke volumes bestaat. Dat geeft een vormverwantschap met de boerderijen in de buurt: vrijwel steeds één hoofdgebouw met een of meer schuren, haaks op de weg, in de lengterichting naast elkaar. De boerderij van de burens heeft door de oogbaren gezien zelfs exact hetzelfde silhouet: twee daken van gelijke hoogte met een opening ertussenin. Daarbij hebben de beide uitkragingen voor de bewoners een extra functie. Onder de noordelijke bevindt zich een terras, onder de zuidelijke een carport voor twee auto's.

Levendige aanblik Het samenspel van 'helder' en 'prikkelend' is ook in het interieur overal waarneembaar. De grote keuken vormt het riant hart. Hiervandaan leiden trappen heel overzichtelijk naar de kinderkamers en schuifdeuren naar de gelijkvloerse kamers. Tegelijkertijd is het een spannende plek, waar dankzij grootse glazen schuifpuien de omgeving overal overweldigend wordt beleefd. Iets vergelijkbaars kenmerkt de kinderkamers. Ondanks hun overzichtelijke plaatsing met schijnbare gelijkvormigheid hebben ze toch elk een uitgesproken eigen sfeer. Dat ligt niet alleen aan de vrijheid van inrichting die de kinderen kregen, maar vooral hieraan dat elke kamer een raam naar een andere windrichting heeft. Elk kind vindt het eigen uitzicht 't mooiste.

Bij het exterieur waren 'moderne uitstraling' en 'krachtig silhouet' de complementerende uitgangspunten. De gevonden oplossing is prachtig: alle gevels zijn bekleed met gepatineerd zink, in de donkerste kleur die leverbaar was. In horizontale stroken gefelst biedt het een mooie, levendige aanblik, temeer daar het op enkele zorgvuldig gekozen plaatsen wordt afgewisseld door verticale stro-

Locatie: Weitemansweg 7, Vriezenveen **Opdrachtgever:** Particulier
Ontwerp: Zecc Architecten Utrecht (zecc.nl); Marnix van der Meer, Rolf Bruggink **Aannemer:** Bouwbedrijf Westerhof Vriezenveen (westerhof-bouw.nl) **Gelamineerd vuren spanten, vuren vloerbalken, hsb-elementen, grenen gevelbekleding:** Witzand Hout Almelo (witzandhout.nl) **MTCC-meranti kozijnen:** Timmerfabiek H.J. Groot-huis & Zoon Almelo (groothuis-tifa.nl) **Bruto vloeroppervlak:** 240 m² woonhuis + 90 m² bijgebouw **Bouwperiode:** November 2005 - november 2006

ken lichtgekleurd zink, zoals onder de carport en op kleine gevelvlakken net om de hoek van de grote ramen in de kinderkamers. Voor het beeld zijn de meranti kozijnen (met MTCC-keurmerk) voorzien van roestvaststalen dekstrips die tevens als glaslaten fungeren. Juist dit soort details maken het gebouw zo boeiend.

Heerlijke geur Al schuilt de meeste waarde wellicht in de verborgen kwaliteiten: het vele toegepaste hout. Dat bepaalt namelijk de beleving van de woning alsnog heel sterk, en niet slechts doordat het met de stormwind meebeweegt. Vooral in het binnenklimaat laat het zijn invloed gelden. Eigenaar Jonny Verbeek verklaart dat hij daarom graag houtbouw wilde: 'De wanden zijn nooit koud, zoals stenen muren. En in de zomer houden ze geen warmte vast, zoals beton.' Daarnaast weet hij zeker dat hij hout ruikt, 'een heerlijke geur' waaraan hij hecht, zolang hij het materiaal zelf maar niet hoeft te zien.

DRIE ARCHITECTEN KONDEN DE OPDRACHTGEVERS NIET OVERTUIGEN

Dat laatste geldt trouwens maar beperkt. Bij de minder ambitieuze gedeelten van de woning heeft hout inmiddels aardig aan zichtbaarheid gewonnen. Bij het ontwerp was een houten schuur inbegrepen, een los blokje via een glazen tussengang met het huis verbonden. En onlangs heeft Verbeek eigenhandig, in gelijke stijl, ook een dierenverblijf gebouwd. Beide gebouwtjes hebben zowel een houtconstructie als grenen gevelbekleding. Het mooiste is: dankzij hun gitzwart geverfde rabatdelen en de doorbrekingen door grote ramen evenaren ze zelfs bijna het woonhuis, in moderne vormgeving en krachtig silhouet. •

HILDE DE HAAN